

ΕΝΟΥΜΑΣ

ΣΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΘΕΤΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ.Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Ε' | ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 1^η του Θεοφάνη 1907 | ΓΡΑΦΕΙΑ: Δοδούς Οικονόμου άριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 282

Μή ζητᾶς σιὰ λατερικὰ πῶς θὰ μιλήσεις
καὶ λατερικά. Ρώτα τὴν μάρτια σιὸ σπίνι,
τὰ παιδιά στοὺς δρόμους, τὸν ἀπλοῦκό ἀδρωπο
σιὸ πατέρι. Κοίταζε τοὺς στὸ στόμα πῶς μι-
λοῦν κ' ἔτσι γεάφε.

ΛΟΥΘΕΡΟΣ

Ο καλὸς γραφιᾶς λέει καινούργια πράματα
μὲ συνηθισμένες λέξεις.

SCHOPENHAUER

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ. Η «Αρρωστη δούλω» (συνέχεια).
ΑΝΤΡ. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ Στὰ παιδιὰ τῆς Ήγησώς.
ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΝΙΝΟΥ. Άνοιγτὸ γράμμα.
ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ. Τὸ Σχολεῖο (συνεχεία).
Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ. Ο ἐρωτόπαθος πρωσκυντῆς τοῦ
Σαικηπέριου.

Σ. ΧΑΡΛΗΣ. Ενας καταστροφέας.
ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ. Πέντε μέρες στὴν Πόλη.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κώστας Γεζίας.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Ο,ΤΙ ΘΕΑΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ «ΗΓΗΣΩΣ»

Προχτές, γυρίζοντας ἀπὸ ταξείδι, πρῶτο
πρᾶμα ποὺ εἶδα στὸ γραφεῖο μετείταν ἡ Ἡ-
γησώ, τὸ περισδικὸ σας. Χάρηκα πολὺ ποὺ διά-
βασα τὸν πρόλογό του· σύντεταις λεπτὸς, με
τρημένος. Μπράσι, εἶπα· νὰ καὶ νεολαία ποὺ έ-
παψε νὰ καυχιέται! Διάβασα καὶ τὰ δύναματα·
εἶδα παιδιὰ ἀγαπημένα — βλαστάρια ἀπὸ ἀκρι-
βές μου καὶ σημαντικὲς ρίζες. Διάβασα καὶ τὰ
ποιήματά σας· ἀ, δὲ θὰ σᾶς μιλήσω διάλου
γιὰ τὰ ποιήματα. «Οχι πῶς δὲ θέλω νὰ σᾶς
πανιέψω ἡ νὰ σᾶς κατηγορήσω. «Οχι πῶς φεδά-
μαι μὴ σᾶς δώσω θάρρος ἡ μὴ σᾶς ἀπογοητέ-
ψω. «Οχι, στὴν πίστη μου. «Ἀλλὰ γιατὶ δὲ συ-
νειθῆω νὰ γράφω κριτική. Λέω μυνάχα· μὰ τό-
τε εἰμαι αὐθαίρετος φιρμάνια βγάζω. Παθαίνω
καὶ στὰ ἔργα δ, τι καὶ γιὰ μερικοὺς ἀνθρώπους·
μὲ τὴν πρώτη ματιὰ τοὺς συμπαθῶ ἡ τοὺς ἀν-
τιπαθῶ. Τὸ γιατὶ δὲν τὸ φιλολογάω. Μὰ τέτοια
κριτικὴ δὲν πρέπει νὰ βγαίνῃ στὰ φόρα.

Ἄλλως τε γιὰ κεῖνο ποὺ θέλω νὰ σᾶς μι-
λήσω τώρα δὲν εἶναι τὰ ποιήματα, οὔτε δὲ πρό-
λογος, οὔτε δὲ σκοπός σας. Αὐτὰ θὰν τὰ δεῖξῃ
τὸ μέλλον. «Έμενα μοὺ χτύπησε δὲ τίτλος τοῦ
περισδικοῦ σας. Στάθηκα, τὸν κοίταξα, τὸν εἶπα
καὶ τὸν ξανάειπα. — Ἡγησώ! γιατὶ Ἡγησώ;
Μ' ἔβαλε σ' ἀπορία· μὲ δρριξε σὲ πολλὲς σκέ-
ψες. Καὶ νὰ σᾶς μιλήσω εἰλικρινὰ, δχι καὶ πο-
λὺ εὐχάριστες σκέψες. «Ο τίτλος σ' ἔνα περι
δικὸ ἔχει νὰ κάμη πολύ. Καὶ μάλιστα δταν,
δπως τὸ δικό σας, εἶναι συντροφικό. Καταντάει
δ τίτλος ἡ πρώτη δρμή, ἡ πρώτη σκέψη, τὸ
ψυχόρμητο ποὺ βασίζεψε γιὰ μιὰ στιγμὴ στὴν
θλότη. Μ' ἄλλα λόγια δ τίτλος εἶναι δ χα-

ραχτήρας, δ πνευματικὸς, χαραχτήρας χτυπη-
τὸς, δλης τῆς συντροφιῶν. Καὶ γιὰ τοῦτο σᾶς
εἶπα πῶς μοὺ γέννησε δυσάρεστες σκέψες· δη-
λαδὴ μαῦρες καὶ ἄραχνες. Τὰ δροσόβολα παι-
διὰ, ποὺ ξέρω καὶ ποὺ φαντάζομαι, μοὺ φανή-
κατε γιὰ μιᾶς γερόντες μὲ ματογυάλια. «Ελλυ-
χύλων ἀποζοντα, δπως θάλεγαν οἱ μακαρίτες.
Καὶ τὸ περισδικό σας, περισδικὸ σοφῶν. Αντὶ
νὰ ίδω ἔναν ἀπλόχυμο βλαστὸ, ἀράθυμα βγαλ-
μένον ἀπ' τὴν παρθένα γῆ, εἶδα χλωμὸ λου-
λούδιο κομμένο ἀπὸ τὴ σέρρα. Σκλάβοι λοιπὸν
κ' ἔσεις στὴν πρόληψη καὶ στὴν παράδοση!
Δοῦλοι λοιπὸν κ' ἔσεις στὰ λαμπερὰ περασμέ-
να! Νέοι σεῖς, ἀμούστακα παιδιὰ ἀκόμη, δὲν
εἶδατε μπροστά σας τὸ χλωρὸ λιβάδι, τὸ πλούσια
στρωμένο ἀπὸ δροσές καὶ ἀνθολούσιδα! Γιὰ
σᾶς, παιδιὰ τοῦ Πολίτη, τοῦ κάκου σωριάζεται
τὸ θαυμαστὸ ἔργο τοῦ πατέρα σας. Γιὰ σένα,
λέαντρε, ἀδίκα χρυσολαλεῖ μύθους καὶ θρύλ-
λους τὸ στόμα τῆς μάννας σου. Καὶ γιὰ σᾶς τ'
ἄλλα παιδιὰ, μάταια κατεβάζει στὰ λόγια τοῦ
πατοῦ καὶ τῆς γιαγιᾶς τὸ κεφαλόσβρυσο. «Ολοὶ σὰν
ἀσουλοὶ κοπάδι, πήρατε τὸ μονοπάτι τὸ παλιὸ,
τὸ πταλαπατημένο μονοπάτι καὶ ἵστα στὰ νεκρο-
ταφεῖα, γὰρ βγάλετε στελίδι γιὰ τὸ πρώ-
το παιγνίδι σας. «Ἡγησώ! γιατὶ Ἡγησώ;
Τι σχέση ἔχειτ' ἔσεις παιδιὰ, μὲ τὴν
προσιώνια νεκρή τοῦ Διπύλου ἡ ἔκεινη μὲ ἔσεις;
Τὴν εἶδατε ποτέ σας; τὴν ἀκούσατε; ἦρθε τ'
ἀπόφωνο τοῦ θρήνου τῆς ἵστα στὴν ἀπλαστὴ
ψυχὴ σας; «Οχι βέβαια. «Ἐσεῖς κ' ἔκεινη πέ-
λαγος σᾶς χωρίζει. Βουνὰ τὰ κύματα δρθοστυ-
λώνονται ἀνάμεσό σας. Πέρχ καὶ πέρα, πίσω
ἀπὸ καταχνά, σκωταδερὲς ψηλώνους οἱ δχτες
τῆς ζωῆς της. Κ' ἔσεις ἡ ζωὴ πετιέται δλο
πράσινη. «Ἔκεινη στέκει ἀκίνητη κ' ἔσεις σφρι-
γάτε. Τὶ τῆς ζηλέψατε; Τὸν ὑπνο τῆς τὸ βαρύ,
τὴ μαρμαρένια κορμοστασιὰ ἡ τὴν ἴσθιεν γα-
λήνη της; Καὶ ταιριάζει σ' ἔσεις γὰρ ζηλέψετε
τέτοια θεάματα; Γαλήνη σᾶς πρέπει ἡ πόλε-
μος; νέκρα ἡ, ζωὴ; ὑπνος ἡ, ξύπνος; περασμένα ἡ
τωρινά;

Κακότυχα, παιδιὰ, σᾶς κλαίω! Κλαίω κ'
ἔσεις, κλαίω κ' ἐμάς, κλαίω τὴ φυλή μας, τὴ
βαρύματιρη. Φωτιὰ θανατολάτρων καλεῖ τὶς φλέ-
βες της. «Ως καὶ τὰ ἔμβρυα φελλίζουν ἀρχαῖκά.
Δὲν ἀναπνέουμε, δὲ βλέπουμε, δὲ στρατιζούμε. Μὰ
γιὰ σᾶς, παιδιὰ, εἶναι καιρὸς ἀκόμη. Μὴ μᾶς
ἀκολουθήστε· γυρίστε πίσω! «Ἀφήστε νὰ είμαστε
ἔμεις στερνὴ θυσία στὸν ἀχόρταστο Μωλώχ τοῦ
γένους μας. Καὶ προσπαθήστε νὰ μᾶς ἐκδικήσε-
τε. Σπάστε, σπάστε τὶς προγονικὲς ἀλυσίδες,
τὶς ἀτιμες! Χαρῆτ! ἐλεύθερα τὴ ζηλευτὴ ζωὴ
σας. Μικρή· φτωχὴ μὰ εἶναι ζωὴ σας — δική
σας ζωὴ καὶ φτάνει. Λατρέψτε τὰ τωρινὰ γιὰ
νὰ φτάσετε τὰ περασμένα.

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΠΕΝΤΕ ΜΕΡΕΣ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

(Σκόρπια σημειώματα)

Α'.

Τὸ βαπόρι δυκομαχώντας περνοῦσε πλά δπὸ
τὸν «Αη—Στέφανο. Γλυκοχαράματα.

— Νά ἡ Πόλη! φώναξε κάπιος δπὸ τὴ γέφυ-
ρα τοῦ βαποριοῦ κ' ἐδειξε μὲ τὸ χέρι του.

Καὶ εἶδα τὴν πανέμορφη χαρούμιπα πα τυλιγμένη
οὲ δέρινο γιασούμακι.

— Σὲ λόγο θὰ οπάσει τὸ ποῦσι καὶ θὰ τὴ
δοῦμε καλύτερα.

Καὶ τὸ βαπόρι οκτώντας τὰ γαλανὰ νερὰ μᾶς
ζύγωντε στὴν Όνειρεμένη.

— Νά καὶ ἡ «Αγια Σοφιά. φώναξε δὲν ίδιος.

Κ' εἴδαμε ἔνα μυαρὲ νὰ τρυπάει τὴν πάχη
καὶ νάντικρύζει δδάντιροπα τὸν οὐρανό.

— Η «Αγια Σοφιά! Καὶ ποῦναι οἱ σταυροὶ
νῆς;

Γιατὶ περίμενα νὰ ίδω, όχι μιναρέδες, μὰ τειρά-
ψηλα καμπαναριά καὶ κατάχουσσον σταυροὺς στὴν
«Αγια Σοφιά: Τὸ πίστενα καὶ τὰ εἶδα. Καὶ θὰν
τὸ βλέπω πάντα, γιατὶ ἡ «Αγια Σοφιά δική μας θᾶ-
ναι, σάνει νὰ τὸ θείήσουμε, σώνει νὰ θείήσουμε
νὰ πολεμήσουμε πρῶτα μὲ τὸν έαυτό μας καὶ νὰ
τὸν καταχήσουμε.

Πρώτια νὰ γίνουμε δὲν οἱ μας ἔμεις καὶ γλή-
γορα θὰ γίνει δική μας κ' ἡ «Αγια Σοφιά.

Πάλι μὲ χρόνια μὲ καιρούς,

πάλι δική μας θάνατοι

εἶπε δὲ χρησμός: Μὴ τὸν ξεχνάτε, δδέρφια, τὸ
χεηομό. Θ' δληθέψει.

*

Σιδ Σαράι — μπουργοῦ. Στὰ φέπια τοῦ Παλα-
ιοῦ τοῦ Παλαιολόγου. Τὸ βαπόρι μας τὸ ρυμουλ-
κοῦς εἶνα βαποράμι, νὰν τὸ περάσει ἀπὸ τὸ φοβερὸ
ρέμα τοῦ Σαράι — μπουργοῦ καὶ νὰν τὸ φέρει στὸ
δρακούσιο τον. Καὶ τὴν ψυχὴ μον τὴ ρυμουλκοῦς ἡ
Παράδοση, νὰν τὴν περάσει ἀπὸ τὸ φέρει τῆς Απο-
γογήτεψης καὶ νὰ τὴν ἀσάξει στὸ πλατὺ λιμάνι τῆς
Μεγάλης Ιδέας.

«Οσο νὰ δῶ τὴν Πόλη, λέξη ιούφια τὴν ἔπαι-
ρα τὴ Μεγάλη Ιδέα. Καὶ γελοῦσα μ' αὐτή. Είδα
τὴν Πόλη καὶ ἡ ιούφια λέξη μεταμορφωθηκε σὲ Α-
ιλήθεια. Καὶ οιζώθηκε στὴν ψυχὴ μον. Κ' ἔγινε
θρησκεία μον

Νὰ τὴ δῆτε τὴν Πόλη. Πρέπει νὰν τὴ δεῖ μὲ
τὰ γήινα μάτια τον μὰ φορὰ κάθε στοχασικὸς Ρω-
μιοὶ καὶ θὰν τὴ βλέπει θυτερα δλοένα μὲ τὰ μάτια
τῆς ψυχῆς του. «Η Πόλη πρέπει νὰν τὰ Τεροού-
λυμα τῆς φυλῆς μας. Βλέπει τὰ τα την Πόλη οι
Ρωμιοὶ, θὰ μεγαλωσουμε.

Τὴ βλέπουνε σήμερα οἱ Βουργάροι, τὴ βλέπουν

οι Σλανοί, τη βλέπουν οι Φράγκοι. Καὶ μοναχὸς οἱ Ρωμιοὶ δὲν τὴν βλέπουμε. Τὶ φτάμε; Οἱ δασκάλοι μᾶς ἔδειξαν τὸν Παρθενώνα καὶ οἱ λογιώτατοι μᾶς γλυκονανοφίζουνε μὲν τὸν Μαραθώνα τὰ τρόπαια.

★

Πέρασα κάτων ἀπὸ τὰ γραφεῖα τοῦ «Ταχυδρόμου» καὶ τῆς «Κωνσταντινούπολην καὶ ἔβγαλα μὲ σεβασμὸν τὸ καπέλλο μου.» Οἱ Αλέοντος δι Πανταζῆς γέλασις γιατὶ πῆρε τὸ χαιρετισμόν μου γιὰ κοροϊδεῖα. «Οχι. Δὲν κοροϊδεψα. Σεβάστημα. Τὸν δυνατοὺς δχτρούς τον πρέπει κάθετε τίμονα παληκάρι τὰν τὸν σέβεται. Κι δι Σκολαστικούς είναι δι μεγαλύτερος δχτρός τῆς φυλῆς μας. Κ' οἱ διὸ Πολίτικες φημερίδες, οἱ φορεδώτεροι Πασσάδες του.

Εἶταν καὶ τρίτος Πασσάς τοῦ Σκολαστικού στὴν Πόλη, ή «Πρωσία», μὰ τὴν ἐπομένη προσωρινὴ δι Σουλτάνος. Νά ποὺ οἱ Τοῦροι δοχίζουνε σηματικὰ τὰ μᾶς συντρέχουντε.

★

— 'Ἄπο κεῖ πέφτει τὸ Φανάρι....

— Καταποῦ πέφτει δι Πρόγυητο;

«Ηδελα νὰ δῶ πρῶτα τὴν Πρόγυητο καὶ ὕστερα τὸ Φανάρι. Στὴν Πρόγυητο ξεναλοκαριάζει δι Φωτιάδης μος, δι μεγάλος, δι Ολύμπιος, δι σοφὸς, δι ἀγαθώτατος Φωτιάδης μας, πι αὐτόνες ζήτησα νὰ πρωτιδῶ. Σιδ Φανάρι δὲν ἀνέβηκα καὶ δὲν είδα τὸν Ιωακτήμ. Θέλησα νὰ ουλάξω στὴν ψυχή μου διγεγάδιστη τὴν εἰκόνα εοῦ Εθνάρχη μας καὶ φορήθηκα μήπως τὸ ράσο καὶ η κουρασμένη ψυχή μοῦ τὴν λεκιάσουντε.

Γιὰ μᾶς τὸν Δημοτικούδες, τὸν προδότες, τὸν πονγημένυντος, Φανάρι μας είναι η Πετρικηπο καὶ Πατριόρχης μας δι Φωτιάδης. Μιὰ δάλκουλη μέρα τὴν ἔζησα μαζὶ του· μιὰ μέρα ποὺ χρυσοὴ τὴν ἔγραψα οὐαὶ πιτάκια τῆς ζωῆς μονυμάτη μέρα ξενούρδασα τὴν ψυχή μου κάτων ἀπὸ τὸ δροσερὸ ήσοιο τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀγαθούντης του. Καὶ πλημμύρισε δι ψυχή μου ἀπὸ γαλήνη καὶ ἀπὸ ἀγάπη καὶ δυνάμωσε δι γροθιά μου καὶ πῆρα θιτούργιο μοῦ χρειάσταιε—καὶ μούλευπε—γιὰ τὸ διαφέρεια.

Τοὺς φανταζόμοντα μεγάλο καὶ δγαθὸ καὶ τὸν βοῆκα μεγαλύτερο καὶ ἀγαθώτερο. «Οσο ζύγωντα σπίτι του, ἔτερη μήπως πάθω δι, τι παθάτει δηνιος ζητώντας τὸ διλήθεμα τοῦ δρείροντος βλέπει τὸντερό του νὰ κουρελιάζεται καὶ όσο ζύγωντα στὴν ψυχή του, ἔ-

βλέπει τὸντερό μου ν' ἀπλώνεται καὶ νὰ δριψφαίτει περούτερα.

«Ολοὺς τὸν σέβεται καὶ δλοὺς τὸν δημαπάτε. Ἀκόμα καὶ τὸν τελενταῦτο γραφά. Κι ἀλ' αὐτότε, λέει, κάτι ἔχει νὰ μάθει. Ο Ψυχάρης, κορώνα του. Κι δι Πάλλης, διαμάντι τῆς κορώνας. Μιλάει γι' αὐτοὺς μὲ σεβασμὸ ποὺ δὲν τὸν ξέρουμε στὴν Αθήνα, καὶ ποὺ δὲν τὰ κατάφερε ἀκόμα νὰ μᾶς τοὺς χύσει στὴν ἄδεια ψυχῆς μας ἔνας Παλαμᾶς— καὶ θαμάζει τὸ γυαγένιο ἔργο τους, δηλας μπορεῖ νὰ θαμάζεις μεγάλος τὰ μεγάλα ἔργα. Βλέπει μεγάλα, γιατὶ είναι μεγάλος καὶ αὐτός.

★

Καὶ πλάκι τον τὸ ἐφιάστερο τῆς Δημοτικῆς — δι Σιάτης, δι Τανταλίδης, δι Ηανταζῆς, δι Γιάγκος δι Ηαπᾶς, δι Ραλλίδης καὶ ἔνωνδυ διλοὶ ἀκόμα. Τοὺς σέβονται καὶ τὸν σέβεται. Τὸν λατρεύει καὶ τὸν λατρεύοντε. «Σᾶς ὑπακούω καὶ σᾶς διοικῶ», τὸν λέει γελώντας καὶ τὸν διοικεῖ ὑπακούοντας σ' δλοὺς σὰ μαθητῆς σὲ δάσκαλο.

Κάπιο βράδι μᾶς διάβαζε σπίτι του στὴν Πόλη (ή οωστότερα, μᾶς τὸ διάβαζε δι Ραλλίδης, γιατὶ δι Φωτιάδης δὲν εἶναι τόσο καλά) ἔνα κομάτι ἀπὸ τὸ ἔξοχο ἔργο του, τὸ «Κλῆμα», ποὺ τίχει ἔτοιμο γιὰ τύπωμα. «Οποια παρατίχηση τοῦ κάναμε, ἀμέσως τὴ δεχότας, κι διαν δι Ραλλίδης τέλιωσε τὸ διάβασμα, γνοῦσε δι Φωτιάδης καὶ λέει τοῦ Ηανταζῆ.

— Θὰ σου τὸ δώσω, τὸ βιβλίο μου νὰ μοῦ τὸ διορθώσεις. Σὺ έρεις τὴν γλώσσα καλύτερο ἀπὸ μένα.

«Ο Φωτιάδης μιλούσε, παρακαλῶ. Καὶ μιλούσε σιδην Ηανταζῆ—παιδί του στὰ χρόνια. Κι δι Ηανταζῆ δὲν παραξενεύτηκε οὐτε οἱ διλοὶ. 'Εγὼ μοναχὸς, δι Αθηναῖος, παραξενεύτηκα, ἐγὼ ποὺ ἀκούω νάθε μέρα δῶ δλοὺς νὰ ποζάρουντε γιὰ δασκάλοι, τὸν Ψυχάρη καὶ δλοὺς νὰ σαλασθίζουν πάλι είναι σὲ θέση νὰν τὸν διορθώσουν τὰ γλωσσικὰ τὰ λάθη του.

Σοφοὶ τὸν Ζαχαράτουν καὶ γλωσσολόγοι τὸν καφετὲ, ἀμέτε ισαμε τὴν Πόλη νὰ γνωστεῖτε τὸ Φωτιάδη καὶ δὲ θὰ χάσετε. Θὰ δεῖτε ἔναν ἀληθινὸ σοφὸ νάραγνωσθεῖτε διλοὺς—τὸν καθένα στὴ δουλιά του—γιὰ καλυτέρους του. Καὶ τέτοιο μάθημα κοστίζει κάπως δικριβά.

★

Πηγαίνεις στὴν Πόλη μὲ τὴν ἰδέα τοῦ Κράτους καὶ φεύγεις μὲ τὴν ἰδέα τοῦ Εθνους. Πηγαίνεις μὲ τὸ Ρωμαϊκό καὶ παίρνεις μαζὶ σου, φεύγοντας, τὴν Ρωμιοσύνη.

Βλέπεις τὸ Φωτιάδη καὶ τὸν γύρω του καὶ πώθεις τὶ πάει νὰ πεῖ πειθαρχία. Καὶ μαθαίνεις καὶ σὺ νὰ πειθαρχεῖς. Καὶ μὴ θαρρεῖς πάλις δι πειθαρχίας. Καὶ τὰς χρεάζεται. Εἴται κι αὐτὴ ἔται δημπόδιο— μπορεῖ νὰναι καὶ τὸ σποιδιότερο—ποὺ μᾶς κρατάει τοσαμε τόσα τόσο μακριὰ ἀπὸ τὴν Πόλη.

(ἀπολογία)

ΔΗΜΟΣ ΝΗΣΙΩΤΗΣ

ΣΑΙΕΠΗΡΟΥ

Ο ΕΡΩΤΟΠΑΘΟΣ ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΗΣ

10.

Στρυφνὰ γεράματα καὶ μάτα .
Χωριὸ δὲν κάροννε μαζί·
Τὰ μάτα μὲ χαρὲς γιομάτα,
Καὶ τὰ γεράματα μὲ συλλοή.
Καλοκαιριοῦ πρωΐ τὰ μάτα,
Καὶ γεμιωτήκαιος τὰ γερατεῖα.
Σύντα καλοκαῖται καὶ τολκούδατα,
Ξεγά σὰν τὸν χειμῶνα αἰτά,
Πάρτα ἐρωτόραφα τὰ μάτα
Καὶ τὰ γεράματα λαζανασμένα,
Κείτα ρυγρόποδα, κι αἰτά κοντό·
Ζεστά, μλούχηρα τὰ μάτα,
Τὰ γερατεῖα ὑσσωτα καὶ παγωμένα,
Κείτα ἀχαλίστα, κ' ἥμερα αἰτά,
Νίτια, τρελλὰ σᾶς ἀγατῶ!
Γεράματα, σᾶς μάχομαι!
«Ω! ἀγάλη μου—ή ἀγάλη μου εἶνε μικρὴ καὶ μά!

— Γλεκὲ βοσκή, τρέλα πρόσθια,
Γλεκὲ βοσκή, τρέλα πρόσθια,
Γιατὶ μὲ παγακάθησες, κ' είναι θαρρῶ ἀργά.
11.

«Η ὑμορφὴν είναι μάταιο μὲ ἀμφιβόλο ἀγαθό,
Φύργος ποὺ λάμπει κι δεσμαγεῖ τὸ βλέπεις θαρτωμένο,
Λουκούδη ποὺ πεθαίνει πείνειν νάνοτζη τὸν ἀνθό,
Εἰκολοράγητο γναῖ τοὺς τόρα είναι σταμένο·
Φύργος, ἀμφιβόλο ἄγαν', λουκούδη καὶ γναῖ,
Ποὺ ἔχανη, θάμπιτων, στασιας, πέθανε στὴ στιγμή.

Κι ὅτ ποὺλ στάμα ή καὶ ποὺλ δὲ βρέσκεις τὰ χαμένα,
Κι ὅτ πὸ θαρτό, καὶ μὲ τρυπή, δὲν ζαγαλάμπει πιά,
Κι ὅτ τὰ νερόνδια κατέπεισε σὲ χῶμα μαρατίνα,
Κι ὅτ πὸ στασιμένο τὸ γναῖ μὲ κόλλες δὲν κολεψ,—
«Ἐτοι ή δρυσφιὰ ποὺ ποκήμηνε γιὰ πάντα είναι χαμένη,
Μ' ἔξοδα, κόπους, βίταρα, βαθές, δὲν ὑμορφαίνει.

12.

Καληρύχτα, καλὸν ὄπιτι! — Μοῦ εἶταν ἄλλο τὸ γραφτό!
Μοῦ εἶπε καληρύχτα ἵκειη, ποὺ μὲ στέλει νάγυπτηήσω,
Διώχνοντάς με σὲ καλύβι μὲ φρούτιδες πλονιμιστό,

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΑΡΡΩΣΤΗ ΔΟΥΛΑ

— «Ἐγὼ τὸ κατάλαβα πῶς σᾶς ἀρέζανε οἱ χρυσοὶς της οἱ σταλαρατιές. Αλήθεια ποὺ καθαρτό δὲν τὸ πρόσταξε η Κυρία νὲ βγεῖνε. Νόμιζε μονάχα πῶς θάτανε ὄμορφότερο χωρὶς τὰ λεκεδάκια.

«Ο λόγος τῆς Κατινούλας τοῦ γέμισε τὸ νοῦ. Τὸν πήρανε οἱ στοχασμοί. Ποὺ νὰ τὸ ξέρῃ τώρα η Ολια. Καὶ τὸν πόσο τὸ λαχταρεῖς νὰ τὸ ξέρει! Νά δρις ποὺ τὸ ξέρει η Κατινούλα, νά ποὺ ἀπὸ τὸ στόμα του τὸ μαθαίνει. Τοῦ φάνη ξαφνικὰ σὰ νὰ τὸ μαθαίνει ίδια η Ολια, σὰ νὰ τολεγεῖ τῆς Ολιας, σὰ νὰ καταντούσανε παρόμοιες οἱ δυο. Η Κατινούλα τοῦ εἶχε ξαναπεῖ τῆς Ολιας τὰ λόγια· τῆς Κατινούλας ξηγοῦσε ἀπὸ τὸ νότημα, τὶ κρύφιο πόθο, δὲν ἔκαμε ὅ-

*) Η ἀρχὴ του στὸ 228 φύλλο.

πως η Κυρία τὸ πεθυμοῦσε. Καὶ η Κατινούλα τὸν νοιωθεῖς λαμπρά, καθὼς θὰ τοννοιωθεῖ καὶ η Ολια. Νεκρανάσταση κι ἀφτό. Μάλιστα η Κατινούλα ἔδειχνε πολὺ συγκινημένη μὲ ὅσα ἔβρισκε η φαντασία, η ἔβλαψεια, η καρδιά του «Αντρέα», η ἀγάπη του, γιὰ νὰ στολίσῃ τὴν ζῆτα τὴν μνήμη, σὰ νὰ τὴ στόλιζε μὲ λουλούδια· ποὺ στὰ σπλαχνά του φυτρώνανε καὶ ποὺ τεχνόστοργα τξπλεκει τὸ ζηλεμένο του τὸ ζέρι.

— «Τὶ ποίηση περεχυμένη σ' δλη τὴ ζωὴ σας, σὲ καθε κίνημα καὶ σὲ καθε λέξη! Ο κόσμος, ποὺ νὰ τὸν πόσιψειται πῶς είστε τόσο καλός; Καὶ μιὰ δούλα ταπεινή, ἀξιωθήκε νὰ τὰ δῆται ἀφτά μὲ τὰ μάτια της!»

Τέτοιους ἔπαινους ἔτυχε η Αντρέας νὰ τοὺς ἀκούσῃ φορὲς κι ἀπὸ τὴν Ολια γιὰ κάτι λόγια που τὸν πόσιψειται πῶς είστε τόσο καλός; Καὶ μιὰ δούλα ταπεινή, ἀξιωθήκε νὰ τὰ δῆται ἀφτά μὲ τὰ μάτια της. Καὶ ὅτι πούσειται πῶς είστε τόσο καλός; Καὶ μιὰ δούλα ταπεινή, ἀξιωθήκε νὰ τὰ δῆται ἀφτά μὲ τὰ μάτια της. Καὶ μιὰ δούλα ταπεινή, ἀξιωθήκε νὰ τὰ δῆται ἀφτά μὲ τὰ μάτια της. Καὶ μιὰ δούλα ταπεινή, ἀξιωθήκε νὰ τὰ δῆται ἀφτά μὲ τὰ μάτια της. Καὶ μιὰ δούλα ταπει